

دکتر رسول عالم

دبیر مجمع مشورتی نظام مسائل استان لرستان

دفاع مقدس فرامنطقه‌ای؛ تأملی در مختصات جنگ مقاومت با رژیم صهیونیستی

بازتعریف دفاع مقدس در هندسه جدید جغرافیای مقاومت

دفاع مقدس، تا دیروز روایتی محدود به خاک جمهوری اسلامی ایران و مرزهای جنوب و غرب کشور بود. اما امروز در مختصاتی نوین، به یک گفتمان منطقه‌ای و بلکه فرامنطقه‌ای تبدیل شده است؛ گفتمانی که نقطه کانونی آن، مقاومت در برابر رژیم صهیونیستی است و خطوط نبرد آن از غزه تا نبطیه، از دمشق تا صنعا و از کربلا تا قدس امتداد یافته است.

۱- نظام مسئله: جنگ با رژیم صهیونیستی، جنگ بر سر «معنای قدرت»

رژیم صهیونیستی تنها دشمن امنیتی نیست؛ بلکه یک نماد تمدنی از سلطه، فریب، و تحریف معنای قدرت است. جنگ با این رژیم، به تعبیر دقیق، جنگی بر سر معنای حاکمیت، استقلال و انسانیت است. در این چارچوب، دفاع مقدس در برابر رژیم صهیونیستی، صرفاً یک نبرد جغرافیایی یا نظامی نیست؛ بلکه پروژه‌ای تمدنی برای احیای امت اسلامی و تحقق وعده‌های الهی است.

۲- تغییر مختصات نبرد: از خاک به عقیده، از مرز به محور

تحلیل دقیق مختصات نبرد امروز نشان می‌دهد که جغرافیای جنگ با رژیم صهیونیستی، تبدیل به جغرافیای باورها و محورهای پیوندی شده است. «محور مقاومت» دیگر یک توصیف ژئوپلیتیک نیست؛ بلکه معادله‌ای اعتقادی-امنیتی است که بر محور سه ضلع «ایمان»، «ایتکار» و «اراده» شکل گرفته است.

جنبش‌هایی همچون حزب‌الله، انصارالله، حماس و جهاد اسلامی، نه به‌عنوان گروه‌های نظامی پراکنده، بلکه به‌عنوان «شعبات عملیاتی دفاع مقدس» در امت اسلامی تعریف می‌شوند.

گفتمان دفاع مقدس، امروز قادر به بازتولید قدرت نرم و سخت در یک جبهه منسجم شده است که پروژه‌های امپریالیستی را با شکست مواجه کرده است.

۳-نسبت جنگ غزه با تجربه دفاع مقدس ایران

نظام راهبردی مقاومت در غزه، به‌ویژه در نبرد «طوفان الاقصی» (۲۰۲۳)، نشان داد که تجربه دفاع مقدس ایران نه تنها قابل صدور، بلکه قابل بومی‌سازی است. برخی اشتراکات راهبردی

-خودکفایی نظامی در دل تحریم مطلق

-اتکای عقیدتی به وعده‌های الهی و اصل پیروزی خون بر شمشیر

مدیریت شبکه‌ای جنگ و پیوند جغرافیای مقاومت با نظام فرماندهی فراملی

این مؤلفه‌ها یادآور دفاع مقدس ایران هستند، اما اکنون در سطح یک جنگ ترکیبی فراملی بازتولید شده‌اند

مسئله "دفاع" یا "یورش پیش‌دستانه"؟ تغییر فقه مقاومت

یکی از مسائل مغفول، تحول در فقه جهاد و دفاع است. در تجربه ایران، دفاع مقدس، واکنشی به تجاوز بود. اما امروز، در فقه مقاومت، دفاع صرفاً واکنش به تهدید نیست، بلکه اقدام فعال برای خنثی‌سازی خطر قبل از وقوع است. این تحول، نظام مسائل جدیدی می‌سازد.

مشروعیت حملات پیش‌دستانه مقاومت

ضرورت ایجاد بازدارندگی پایدار و فعال

تعریف «دفاع مقدس ترکیبی» در قالب‌های نظامی، رسانه‌ای، سایبری و اقتصادی

جنگ روایت‌ها: دفاع مقدس در جغرافیای رسانه‌ای

نبرد با رژیم صهیونیستی دیگر صرفاً در زمین یا آسمان رخ نمی‌دهد. بلکه در جغرافیای ذهن‌ها و رسانه‌ها نیز به‌طور هم‌زمان در جریان است. امروز

رسانه‌های مقاومت توانسته‌اند پروژه سانسور را بشکنند.

چهره واقعی دشمن و جنایاتش را افشا کرده‌اند.

مفاهیمی چون «محاصره»، «آپارتاید»، «نسل‌کشی» و «مقاومت مشروع» را جهانی کرده‌اند.

این تجربه، نقطه‌ای مشابه با رسانه‌های مردمی و فرهنگی دوران دفاع مقدس ایران است که «صدای بی‌صدایان» بود.

نتیجه‌گیری: دفاع مقدس ادامه دارد، اما در سطحی بالاتر و عمیق‌تر

دفاع مقدس امروز، ادامه همان راهی است که با خرمشهر و فکه و شلمچه آغاز شد؛ اما اکنون در معادلاتی پیچیده‌تر، با دشمنی چندلایه‌تر و با ابزاری نوین‌تر ادامه دارد. در این میان، وظیفه‌نخبگان، سیاست‌گذاران و فعالان فرهنگی، تولید فهم و تحلیل عمیق از این جبهه نوین دفاع مقدس است تا هم افق‌ها روشن شود و هم گفتمان مقاومت تقویت گردد.